

Incels, kvindehad og den nye antifeminisme

Af Telli Betül Karacan og Manni Crone

Kvindes seksualitet er atter en kampplads. Ekstremister raser mod uvillige kvinder, der undertrykker mænd, og højrefløjen har med succes fået genskabt idealet om kvinden som mor og fødemaskine.

I takt med at feminisme og liberale kønspolitiske værdier er ekspanderet og har vundet indpas i samfundet, er antifeministiske hjemmesider, blogs, fora et cetera vokset markant som et modsvar i den såkaldte *manosfære*, der har manifesteret sig online i digitale rum.

'Manosfæren' er en fælles betegnelse for mandegrupper, der har etableret sig online og har komplekse forbindelser til et utal af sammenhængende organisationer, blogs, fora, subkulturer. Det er et transnationalt virtuelt netværk, hvor mænd på tværs af rum og tidszoner er i stand til at mobilisere og radikaliserer mænd over hele verden til at hade kvinder. Den-

ne online-tilstedeværelse resulterer i en ekstrem diskurs og et radikalt ideologisk ståsted. Manosfæren startede med at være et online pusterum, hvor mænd kunne dyrke deres fælles interesser, men blev hurtigt et sted, hvor det var muligt at dyrke maskulinitet og dæmonisere feminismen. Den består af mange forskellige mandegrupper og mandebewægelser som Pick-Up artists, Men's Rights Movement, meninists, Men Going Their Own Way og Incels.

Alle disse grupper forenes af et modsætningsforhold til eller fjendskab mod feminisme og et fælles had til kvinder. Det er en online reproduktion og overlap af *alt-right*-bevægelsen (ekstrem højrefløj, hvid nationalisme, red.). Det tidligere *alt-right*-koryfæ Milo Yiannopoulos var for eksempel aktiv i manosfæren, hvor han blandt andet lancerede sloganet "Feminisme er cancer".

Telli Betül Karacan (f. 1994) er uddannet cand.scient.pol fra Syddansk Universitet. Hun er videnskabelig assistent ved Dansk Institut for Internationale Studier, hvor hun arbejder med projekterne 'Explaining Transnational Jihad' og 'World of the Right'.

Den røde eller den blå pille

Et centralt tankefundament for manosfæren er *Red Pill*-analogien. Denne analogi kommer oprindeligt fra *Matrix*-filmene, hvor hovedpersonen Neo har valget mellem at sluge den blå eller røde pille og blive eksponeret for henholdsvis velsignet uvidenhed eller den ubehagelige sandhed.

I virkeligheden er denne pille-analogi en postmoderne udgave af Platons hule-analogi, der handler om nogle mennesker, der sidder fastlænket i en hule. Bag dem findes et bål, og de kan derfor kun se skyggerne af det, der passer forbi. Disse skygger bliver de lænkede menneskers virkelighed, og ifølge Platon er det kun filosoffer, der er i stand til at rive sig løs fra deres lænker og se den sande virkelighed. Den blå pille svarer til de lænkede mennesker i hulen, hvis virkelighed er skyggerne. Modsat er den røde pille for de oplyste, som alene er i stand til at se den grusomme sandhed i øjnene.

Mænd i manosfæren er overbeviste om, at de har slugt den røde pille. De ser virkeligheden, som den er, det vil sige et samfund, der er inficeret af feminismen, og som kun tilgodeser kvin-

Mænd i manosfæren er overbeviste om, at de har slugt den røde pille. De ser virkeligheden, som den er, dvs. et samfund, der er inficeret af feminismen, og som kun tilgodeser kvinder.

der. Kvinders rettigheder undertrykker mænds rettigheder. Rød pille-analogien sammenfatter manosfærens sexismen, misogyni (mænds had mod kvinder og det kvindelige, red.), og racisme som sand indsigt og oplysning. For disse mænd er sandheden, at hvide heteroseksuelle mænd bliver undertrykt og diskrimineret i vor tids feminiserede samfund.

Feminisme er intet mindre end det primære samfundsproblem, da kvinders frigørelse er årsag til faldende reproduktion, utroskab, skilsmisser med mere. Desuden kritiseres velfærdsstaten, fordi et stærkt sikkerhedsnet beskytter kvinder, men negligerer mænd. Kvinder vælger mændene fra, da det nu er staten – ikke manden – der tager sig af kvinden.

Ufrivilligt cølibat

At blive afvist og frasortet af kvinder er omdrejningspunktet for de såkaldte 'incels', der er en særlig subkultur i manosfæren. Navnet 'incel' kommer fra *involuntary celibacy*, altså ufrivilligt cølibat. Incels er den mest voldsparete og ekstreme gruppe i manosfæren. Ligesom mange andre subgrupperin-

Manni Crone (f. 1963) er seniorforsker på Dansk Institut for Internationale Studier. Hun er cand. scient. pol. fra Sciences Po, Paris, og ph.d. i sociologi fra Københavns Universitet. Hun er en del af det VELUX-finansierede forskningsprojekt 'World of the Right', hvor hun arbejder med det yderste højre i Frankrig. Hun har især fokus på den yderste højrefløjs opfattelse af populisme, demokrati, geopolitik og maskulinitet.

ger i manosphæren, startede incel-bevægelsen som en online selvhjælpsgruppe for både mænd og kvinder, der havde det vanskeligt ved at komme i kontakt med det modsatte køn eller at danne seksuelle eller romantiske relationer. Subkulturen udviklede sig hurtigt til at være domineret af mænd, og i dag er medlemmerne typisk hvide, heteroseksuelle mænd, der har en selvbeskrevet vrede mod kvinder.

Incels føler sig ekstremt udsatte, afviste, ensomme og holdt udenfor. Derfor handler meget af deres ulykke om deres relationer og udseende, da de mener, at det netop er på grund af deres udseende, at de bliver sorteret fra. Når de bliver afvist af kvinder seksuelt og romantisk, ser de det som en menneskerettighedskrænkelse, og de bruger derfor diverse online fora som en frustrationsventil og en slags støttegruppe, hvor man kan mødes og være fælles om, hvor uduelige kvinder er. Deres kvindehad kommer til udtryk på anonyme internetfora som *4chan*, *8chan* og *Reddit*, der er særligt tiltalende, fordi man her kan udtrykke radikale og hadefulde holdninger, uden at skulle stå til ansvar for det. Incel-fællesskabet er et arnested for internetradikalisering, og det er hastigt voksende – eksempelvis havde *Reddit*-gruppen *r/Incels* 40.000 medlemmer, før den blev lukket ned i 2017.

Incel-fællesskabet er et arnested for internetradikalisering, og det er hastigt voksende.

Selvom incel-kulturen mest er et online-fænomen, er der også eksempler på, at hadet er ført fra skærmen ud i

virkeligheden. De sidste fem år er 47 personer omkommet i incel-relateret vold. I maj 2014 dræbte 22-årige Elliott Rodger seks personer og sårede 14, før han tog livet af sig selv. Masseskyderiet fandt sted i Santa Barbara, Californien, og ifølge Elliott Rodger var hans motiv at straffe og hævne sig på kvinder, såkaldte 'Stacys', der havde afvist ham gennem tiden. 'Stacys' og 'Chads' er incel-sprog for smukke kvinder og smukke mænd, der befinder sig øverst i det udseendehierarki, som incels selv har skabt. Elliott Rodger omtalte sig selv som "the superior gentleman", og i hans 148 sider lange manifest beskrev han sit had til kvinder: "*Women are like a plague. They don't deserve to have any rights. Their wickedness must be contained in order to prevent future generations from falling to degeneracy. Women are vicious, evil, barbaric animals, and they need to be treated as such.*"

Hans misogynne motiv og angreb blev straks hyldet på *4chan* og *Reddit*, han blev døbt "The Supreme Gentleman" og fik heltestatus i incel-fællesskabet.

Foruden denne hyldelse blev også andre incels inspireret af Elliott Rodger og sluttede sig til kampen. Eksempelvis kørte den 25-årige Alek Minassian i april 2018 ned ad en gågade i Toronto, Canada, hvor han slog ti mennesker ihjel. Motivet var at hævne sig på

'Chads' og 'Stacys', og som det også var tilfældet

efter Rodgers angreb, spredte incels efterfølgende budskabet som en "heltegerning" via memes af Minas-

sian. Derudover nævnte Minassian på sin Facebook-profil, at "Incel-oprøret" nu var sat i gang samtidig med, at han hylkede Elliott Rodger. Der findes desværre andre eksempler på mænd, der udlever deres voldsfantasier om at slå kvinder ihjel, hvilket udgør den ultimative drøm i mange af disse online incel-fora.

For at imødegå incel-radikalisering hjælper det ikke at lukke onlinen fora eller hadefulde profiler. Vi så det med *8chan*, som blev lukket ned, men onlinefællesskaberne fandt hurtigt nye platforme og lever i dag videre i bedste velgående. I stedet skal man behandle det underliggende problem. Man kan starte med at sidestille og anerkende problemet på lige fod med andre former for voldelig ekstremisme. Incel-had er online had rettet mod kvinder, hvilket er lige så alvorligt som online had mod religiøse og etniske minoritetsgrupper.

Antifeministisk misogyni

Incels udgør uden tvivl en særlig ekstrem og voldelig del af den kvindehad-ske manofsære. Men antifeministisk misogyni er ikke længere et marginalt fænomen, der udelukkende trives på online platforme som *4chan* eller *Reddit*. På den yderste højrefløj er antifeminisme i dag blevet mainstream. Hvis der er én ting, den yderste højrefløj – med visse undtagelser som for eksempel Marine Le Pen – kan enes om, er det, at feminisme (og indvandrere) er roden til alt ondt. For at overvinde den feministiske dominans, er det et udbredt ønske, at mandens autoritet skal genetableres i den heteroseksu-

elle kernefamilie og i samfundet mere generelt.

I dag er det mere accepteret end tidligere, at politikere kommer med misogynne ytringer à la dem, der flourer i manofsæren. Det er i hvert fald ingen hindring for at nå det højeste embede, og Donald Trumps famøse udtalelse "*Grab them by the pussy*" er langt fra enestående. Da den brasilianske præsident Jair Bolsonaro var et menigt medlem af parlamentet, sagde han for eksempel til et kvindeligt parlamentsmedlem: "Jeg vil ikke voldtage dig. Det er du ikke værd". Matteo Salvini kaldte den kvindelige talsperson i det italienske underhus for "en oppustelig sexdukke". Samtidig er Vladimir Putin blevet et ikon på den yderste højrefløj, fordi han poserer i bar overkrop på officielle fotos og således inkarnerer den hypermaskulinitet, som så mange længes efter.

Det er altså ikke kun forhulede incels og beta-mænd, der udgyder deres hadske misogyni og antifeminisme på *Reddit*, *4chan* og andre fora. Tværtimod er kampen mod den forhadte feminisme kommet højt på den politiske dagsorden i en række lande samt i pengestærke, globale kristenkonervative netværk. Når det især er den yderste højrefløj, der har taget antifeminismen til sig, skyldes det blandt andet, at had til feminisme og indvandring her går op i en højere enhed.

Det yderste højre har nemlig i vidt omfang taget sloganet om "den store udskiftning" til sig, det vil sige idéen om, at de oprindelige (hvide) befolkninger i Europa og Amerika snart vil være i mindretal, fordi muslimer og

indvandrere strømmer ind over grænserne og har en galoperende demografi.

Kvindens seksualitet som kampplads

Det er med udgangspunkt i denne demografiske angst, at kvinders seksualitet i stigende grad bliver gjort til genstand for politisk kontrol og intervention. Kvinder opfordres til at hellige sig den heteroseksuelle kernefamilie for således at udfylde deres eneste naturlige rolle: at føde børn.

På dette punkt er der ikke tale om luftige fantasier, men om konkret politik. For at sætte en stopper for feminismen har man i både Polen og Ungarn nedlagt kønsstudier på universitetet, og i Viktor Orbáns Ungarn har man afsat 5 procent af BNP til at sikre ungarske familiers fertilitet ved at sende kvinden tilbage i hjemmet. Heteroseksuelle familier med fire børn får livslang skattefrihed, og heteroseksuelle par, der erklærer sig rede til at få børn, kan få særdeles fordelagtige lån, som staten indfrier, hvis parret rent faktisk leverer varen, det vil sige nye statsborgere med ungarsk blod i årerne. I Polen har man indført lignende tiltag.

Forsøget på at bekæmpe feminismen gælder dog ikke kun kvindens natur-

lige rolle som moder, men også mandens revselsesret. I 2017 vedtog det russiske parlament således en lov, der afkriminaliserer eller nedsætter straffe for visse typer partnervold. Og FN's nye indeks over kønsnormer viser, at sådanne tiltag vinder genklang. Ifølge dette indeks mener næsten hver tredje mand og kvinde i 80 undersøgte lande, at det er ok, at en mand slår sin kone.

Incels voldsfantasier om drab på kvinder kan naturligvis ikke bare slås i hartkorn med det politiske projekt om at styrke patriarkatet. De er dog på forskellig vis facetter af den samme vidt-forgrenede antifeminisme, der tilsyneladende har kronede dage – ikke kun i visse internetfora, men også i stigende grad på bonede regeringsgulve. Hvis toneangivende politikere som Orbán, Salvini, Bolsonaro eller Abascal fra det spanske parti Vox har folkelig opbakning til at bekæmpe feminismen, er det dog ikke kun et ekstremistisk, men et bredere demokratisk problem.

○○○